

Martin Fahlgren

Syrien – kommenterad artikelsamling

Innehåll

Introduktion.....	1
Broqvist & Blomqvist: Vänstern och Syrien.....	10
Jörgen Hassler: Vänstern och kriget: Skilj på krig och revolution	12
Peter Widén: Det syriska dramat i svensk vänsterdebatt	15
Jonas Thunberg: Inga enkla lösningar för Syrien.....	17
Martin Suchanek: Syrien – Seger åt revolutionen! Nej till imperialistisk intervention!.....	18
Arne Johansson: Vändpunkt i Syriens inbördeskrig?	22

Introduktion

Spännvidden i synen på utvecklingen i Syrien är stor inom vänstern. Avsikten med denna artikelsamling är inte att spegla hela detta spektrum, inte heller att dra en lans för någon politisk linje, i synnerhet inte av det slag som uppfattar konflikten som ganska okomplicerad, d.v.s. anser sig veta allt som är av vikt att veta för att kunna spika en ”korrekt” linje (t ex att frågan om vilka som är ”vänner” resp. ”fiender” är avgjord och därför inte behöver utredas närmare) och att uppgiften består i att enträget försöka vinna folk för denna uppfattning och stenhårt bekämpa de som intar en annorlunda ståndpunkt – mer om detta nedan.

Artikelsamlingen vill bryta med ett sådant synsätt genom att låta olika kritiska vänsterröster komma till tals, röster som reser frågor och pekar på problem värda att reflektera över. Men givetvis bör även sägas några ord om de två ”yttrarna” i den svenska vänsterdebatten om Syrien – och det görs främst i denna introduktion, som tar upp följande:

- 1) Försök att karakterisera de mest extrema synsätten på upproret i Syrien och peka på det som är grundläggande fel hos dessa;
- 2) Synpunkter på problem med nyhetsrapporteringen från konflikter som den i Syrien;
- 3) Försök att formulera några principiella riktlinjer för hur en revolutionär marxist bör förhålla sig till uppror av det aktuella slaget
- 4) Litteraturtips.

Ytterligheterna i svenska Syriendebatten

Det har länge funnits stora meningsskiljaktigheter inom den s.k. vänstern om ”den arabiska våren”. När det gällde Tunisien och Egypten var man i stort sett överens, men under upproret i Libyen skildes vägarna åt och de skiljelinjer som då tog form kvarstår i fråga om Syrien och med i stort sett också samma företrädare för de olika linjerna.

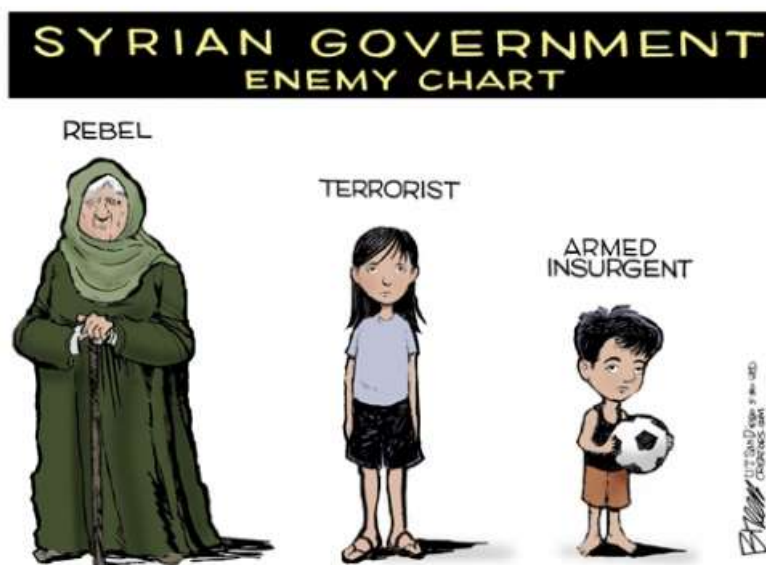
De två ytterligheterna representeras av

- 1) bloggarna Kildén och Åsman¹ och deras anhängare/sympatisörer – främst delar av Socialistiska Partiet (SP)
- 2) kretsarna kring FiB/Kulturfront, Clarté och Kommunistiska partiet, KP (samtliga dessa har sina rötter i 1970-talets svenska maoism)², samt SKP (spillrorna av det Moskva-orienterade APK)³

¹ <http://kildenasman.se/>

² ”r-arna” (KP) bröt dock med maoismen i slutet av 1970-talet.

De förstnämnda ser i Syrien ett folkligt uppror mot Assads diktatur, ett uteslutande spontant uppror som ovillkorligen måste stödjas. Det väpnade motståndet ses som en logisk och ofrånkomlig utveckling av att Assad besvarade fredliga demonstrationer med våld. Uppgiften för vänstern består i att väcka sympati för rebellerna och avsky för den blodbesudlade Assad-regimen genom att avslöja dess grymhet och hänsynslöshet. Man driver hårt frågan om att upprorsmännen måste förses med effektiva vapen, såsom luftvärnsrobotar för att försvara sig mot Assads flyg osv.⁴ Försök att ”problematisera” upproret genom att påvisa förekomsten av sekteristiskt våld, nationella och religiösa motsättningar, olika yttre makters intressen och inblandning m m ses med mindre blida ögon, eftersom uppmärksamheten då riktas åt fel håll, vilket i praktiken gynnar Assad.

Assad-diktaturen mot folket: Diktaturens fiender (rebellerna, terrorister, väpnade upprorsmän)

Den andra ”kretsen”, som bl. a tagit organisatorisk form i ”fronten” Föreningen Syrien-solidaritet⁵, vill inte ta ställning till själva upproret (och kritiserar därför heller inte Assad-regimen nämnvärt), utan ser som sin huvuduppgift att bekämpa utländsk (imperialistisk) inblandning bl. a. genom att framhäva att ”folkrätten”, såsom den definierats av FN, måste försvaras.⁶ De pekar på motsättningarna i Syrien mellan olika folkgrupper och risken för att fundamentalistiska grupper kan komma att gripa makten som ett resultat av upproret, vilket i sin tur skulle leda till religionskrig. Några försök att hitta progressiva strömningar inom oppositionsrörelsen, värda att stödja, görs däremot inte. I praktiken innebär detta en passiv

³ APK – Arbetarpartiet Kommunisterna – bröt sig 1977 ur Vänsterpartiet. Bytte 1995 namn till Sveriges kommunistiska parti, SKP.

⁴ Att t ex USA *inte* vill förse rebellerna med sådana vapen är inte särskilt underligt med tanke på att risken är stor att de hamnar i jihadisters händer och då också kan komma användas mot såväl civila som militära flygplan i andra sammanhang. Om man nu anser att tillgång till sådana vapen är av avgörande betydelse, ja då vore det rimligare att förespråka sådant som har utsikter att kunna förverkligas, t.ex. insättande av specialförband som bibehåller kontrollen över dessa vapen och som också har den utbildning som behövs för att sköta dem på ett effektivt sätt. Alternativt skulle man som i Libyen-fallet kunna kräva att det upprättas en flygförbudszon. Det är fö anmärkningsvärt att de som förespråkade en icke-flygzon i Libyen inte rest den frågan när det gäller Syrien. Vad är egentligen den principiella skillnaden, bortsett från att det skulle vara svårare att genomföra i praktiken i Syrien?

⁵ <http://www.syriensolidaritet.se/>

⁶ De brukar hänvisa till olika artiklar i FN-stadgan, t ex artikel 2:4 som säger att FN och medlemsstaterna ska avstå från hot om våld och användning av våld i internationella relationer, och artikel 2:7 som förbjuder inblandning i andra staters interna angelägenheter.

eller t o m negativ inställning till upproret, och ett störtande av Assad ses inte som något positivt. Det väsentligaste är att få stopp på de väpnade striderna och därför uttalar man stöd för "FN:s fredsplan" och är emot att rebellerna förses med vapen.

Båda "linjerna" försöker renodla konflikten genom att bortse från sådant som inte passar in i det egna schemat om vad kampen gäller. Med användning av maoistisk terminologi, som hela tiden letar efter en "huvudmotsättning", så kan man karakterisera de två linjerna så här:

- 1) Huvudmotsättningen står mellan Assad-diktaturen och folket
- 2) Huvudmotsättningen står mellan imperialismen (med USA-imperialismen i spetsen) och Syrien

Båda dessa linjer är enligt min uppfattning felaktiga. Båda överförenklar konflikten, ser verkligheten i svart-vitt och blundar för eller bagatelliserar sådant som inte passar in i den egna bilden.

Den första linjen – "folket mot Assad" – tycks förutsätta att hela folket står emot Assad-regimen. All politisk kamp för att vinna majoriteten är bortdefinierad redan från början! Man förnekar inte att "folket" består av olika klasser, olika nationella/religiösa/etniska grupper m m, liksom att utländska intressen är inbegripna, men man anser att detta är irrelevant i den aktuella situationen och att försök att ta upp sådant bara tar bort fokus från det primära, upproret. Att t ex mindre trevliga strömningar (t ex religiösa fundamentalister) kan stärka sin ställning – och kanske t o m gå segrande ur upproret – eller att omgivande stater liksom imperialistiska stormakter med USA i spetsen försöker vinna inflytande och styra upproret – förnekas inte heller, men det anses inte vara något som vi under rådande omständigheter kan ta hänsyn till eller försöka göra något åt. Allt motstånd mot Assad-regimen (även från fundamentalistiska jihadister) ses som positivt. Man driver ingen självständig politisk linje för själva upproret, man har inga råd att ge de progressiva, sekulära krafterna utan hoppas att all ska gå rätt väg ändå – den som lever får se.

Ett sätt att se på USA:s politik i Mellanöstern – slutmålet Iran

Den andra linjen – imperialismen mot Syrien – inser inte att upproret har djupa sociala, ekonomiska och etniska rötter i det syriska samhället och att därför motstånd och uppror är ofrånkomliga och berättigade. Man förnekar i och för sig inte att det till en början handlade om ett berättigat folkligt missnöje, men menar att det hela ändrade karaktär när protesterna övergick i ett väpnat uppror, där militanta sunnimuslimer blev alltmer dominerande och där utländska

intressen lade sig i.⁷ Den viktigaste frågan är sedan dess Syriens självständighet. Det väpnade upproret ses som styrt utifrån, sedan länge planerat av utländska makter, med USA i spetsen (ibland framställs det pågående upproret t.o.m. som ett utifrån kommande ”anfall på Syrien”). Huvudfrågan är således den internationella kontexten (medan alla klasskampaspekter är frånvarande) – Syrien är offer för en imperialistisk konspiration.⁸ Man påvisar en massa problem när det gäller rebellerna, vad de företar sig och står för, men endast för att underbygga sin ståndpunkt att man bör förhålla sig neutral eller negativ till själva upproret.

Motsättningen mellan dessa två linjer är hård och de ömsesidiga invektiven haglar, t ex har de förra använt epitet som ”diktaturvästern” på de senare (därför att man anser att de i praktiken stödjer Assad), medan de senare betecknat de förra som ”bombvästern” (därför att de förspråkade NATO-bombningar i Libyen-kriget och är för vapenstöd till rebellerna i Syrien). Det tråkiga med detta är att det i princip blir omöjligt att föra en vettig diskussion där man försöker grundligt syna och diskutera den andra sidans argument sådana som de faktiskt är. Motsidans ståndpunkter förenklas och tillspetsas. Det gäller att svartmåla motståndaren så mycket som möjligt – ”imperialistagenter”, ”kontrarevolutionärer” är etiketter som här kommer väl till pass. Resultatet blir att de som är anhängare till någon av sidorna inte försöker förstå vad den andra sidan verkligen säger, utan reagerar reflexmässigt med att tolka allt som den andra står för på ett tendentiöst sätt.⁹

Därmed åsidosätts det rationella, analytiska och logiska tänkandet. I stället för en kritisk allsidig analys av verkligheten och en sansad argumentation där man försöker tränga in i och diskutera problematiken uppmuntras ett slags tunnelseende där man bara ser det man vill se. Detta underbyggs av en affektladdad agitation som appellerar till känslor i stället för förnuftet. På så sätt grävs allt djupare ideologiska skyttegravar och reses allt högre barriärer. Detta är

⁷ SKP säger t. ex. i ett uttalande från 9/12 2012: ”I Syrien kidnappades de fredligt folkliga protesterna för snart ett år sedan av väpnade internationella terrorister, finansierade och vägleda av imperialismen i USA/NATO/EU, sionismen och islamska medeltida monarkistiska teokratier, främst från Saudiarabien och Qatar.”

⁸ Givetvis strävar USA och andra stormakter alltid efter att påverka utvecklingen i en för dem gynnsam riktning, vilket inkluderar försök att störta misshagliga regeringar och ibland även ingripa militärt direkt eller indirekt. De utarbetar också planer för detta. I den meningen förekommer hela tiden konspirationer, men det är en helt annan sak om de kan genomföra dessa i praktiken. De kan inte agera efter eget gottfinnande, som om det handlade om en kasperteater, utan det normala är att de tvingas improvisera, d.v.s. de tar chansen att ingripa när möjligheter öppnas och det gäller även Syrien.

⁹ Ett exempel på detta är reaktionerna på det möte som ”Syriensolidaritet” hade planerat att hålla vid Socialistiskt Forum i Stockholm i december 2012 under rubriken ”Syrien: Lögner, utländsk inblandning och brott mot folk-rätten”. I en *Aftonbladet*-insändare påstod folkpartisten Fredrik Malm att mötesanordnarna var Assad-anhängare varvid mötet stoppades – se [Socialistiskt Forum, ABF och Syrien](#). Vissa inom vänstern ansåg att detta var OK eftersom mötet skulle ha fått karaktären av ett hyllningsmöte för Assad, medan Syriensolidaritet förnekade att man var en ”stördorganisation för Assad”. Mötet hölls senare och videofilmades så den intresserade kan själv bilda sig en uppfattning om det kan betraktas som ”pro-Assad” eller inte (se <http://www.fib.se/inrikes/item/2191-syrien-logner-utlandsk-inblandning-och-brott-mot-folk-ratten>). Undertecknad anser inte det – det handlar inte om Assad-regimen. Om man ändå vill beteckna det som pro-Assad, ja då tvingas man hävda att så är fallet p.g.a. det som *inte* sades (att Assad *inte* utsattes för hård kritik). En sådan argumentationsteknik bör dock inte tillgripas: I stället för tillskriva motståndarna uppfattningar som de inte gett uttryck för, bör man utgå från vad de faktiskt säger och kritisera det. Sedan är det en annan sak att det i och kring Syriensolidaritet kan finnas *individer* som är Assad-anhängare, men det återstår att bevisa att det också är Syriensolidaritets linje.

Det är givetvis inte första gången i historien som taktiken att tolka meningsmotståndares ståndpunkter på ett illvilligt sätt kommer till användning. Från borgerligt håll gjorde man t ex gällande att de som var emot bombningarna av Serbien 1999 stödde Milošević, och att de som var emot det amerikanska angreppet på Irak 2003 stödde Saddam. Även inom vänstern, särskilt den med stalinistiska rötter, har den typen av argumentation varit vanlig, t ex när maoister på 1970-talet hävdade att trotskisterna stödde ”socialimperialismen” när de *inte* ansåg att kapitalismen hade återupprättats i Sovjetunionen, samtidigt som samma linje under Stalin-epoken stämplades som Sovjet-fientlig och proimperialistisk – i båda fallen kritiserade trotskisterna skarpt Sovjet för dess brist på ”arbetardemokrati” m m. Det behöver väl knappast påpekas att ”Moskva-kommunisterna” var av annan uppfattning – för dem fortsatte Sovjet vara ett socialistiskt föregångsland och all kritik därför kontrarevolutionär.

mycket farligt. Om vi hade befunnit oss inne i Syrien eller dess närmaste omgivning där vapnen talar, då hade det varit begripligt (och förmodligen lett till ”vapnets kritik”), men i Sverige där den lilla utomparlamentariska vänsterns åsikter och förehavanden knappast får några konsekvenser överhuvudtaget för kampen i Syrien eller ens påverkar den svenska opinionen, så är detta närmast absurt, och borde för en sansad utomstående bedömare närmast framstå som löjeväckande, som ett uttryck för den svenska utomparlamentariska vänsterns sekterism, brist på självinsikt och grumliga verklighetsuppfattning.

Så här kan man också se på Syrien-konflikten

Nyhetsrapporteringen kring upproret

När det pågår krig, i synnerhet inbördeskrig, så är det svårt att få korrekt information om vad som sker. Att det blir på det sättet är egentligen ganska så följdriktigt, ty vid sidan om den väpnade kampen pågår också en ”kamp om själarna”, där man försöker vinna över opinionen till sin sida. Om detta lyckas väl, då ligger man även bra till för att vinna kriget. Därför pågår ett propagandakrig, där man försöker framställa den egna sidan som god och motståndaren som ond – båda sidorna försöker framställa motståndaren i så svart dager som möjligt. Man tillgriper överdrifter och även rena lögnen för att demonisera motståndaren, samtidigt som man på alla möjliga sätt försöker försköna den egna sidan. Detta finns väl dokumenterat – se t ex Philip Knightleys ”klassiska” arbete, *Krigets första offer är sanningen: krigskorrespondenten som hjälte och mytskapare*. Den som har illusioner om att rapporteringen från Syrien skulle vara tillförlitlig bör läsa Knightleys bok – den bör fungera som en väckarklocka.¹⁰

Det är ingen hemlighet att t ex Saudiarabien och Qatar stödjer upproret i Syrien och att de där backar upp det ideologiskt och politiskt närstående (sunn-)Muslimska brödraskapet. Att nyhetsmedia som kontrolleras av regimerna i dessa reaktionära stater, t ex den inflytelserika Qatar-ägda TV-kanalen *Al Jazeera*, används för att främja deras intressen och mål borde väl vara närmast självklart. Att Qatar-regimen utövat påtryckningar för att få sina journalister att rätta in sig i ledet är också väl belagt. Detta gäller i synnerhet den arabiskspråkiga kanalen,

¹⁰ På marxistarkivet finns ett utdrag ur Knightleys bok: [Engagemang i Spanien 1936-1939](#), som handlar om spanska inbördeskriget med exempel på förljugen propaganda från båda sidor. Se även [Om Ordfrontfejden](#), en artikelsamling som handlar om en infekterad debatt som följde i svensk press efter Balkankrigen. Introduktionen till artikelsamlingen innehåller följande principiella resonemang om Libyen som även gäller Syrien.

där kända korrespondenter hoppat av i protest mot det som de uppfattat som tendentiös Syrien-rapportering, samtidigt som kanalen hållit i stort sett tyst om upproret i Bahrain.¹¹

AhlulBayt News Agency

Hur denne tecknare ser på vissa massmedias roll är väl inte särskilt svårt att räkna ut

Med vetskap om detta så bör man – om man är ute efter sanningen och därför inte vill ställa upp som megafon för den ena eller andra sidan – vara mycket försiktig med att exempelvis okritiskt återge historier som beskriver massakrer och liknande. Sådana är ofta överdrivna och kan t o m vara påhittade. Om man vill förstå konflikten och utarbeta en vettig politik, då kan det vara rent ut sagt farligt att lägga allt för stor vikt vid det slaget av rapportering, eftersom de vädjar till känslor och inte till förnuftet, och för att förstå en konflikt så är det nödvändigt att hålla huvudet kallt och försöka analysera så allsidigt och objektivt som möjligt. Det betyder inte att man är okänslig för det mänskliga lidandet, utan att man inser att vår uppgift är främst politisk, vilket kräver att vi analyserar verkligheten så allsidigt som möjligt (ekonomiskt, socialt och politiskt) och med utgångspunkt från verifierbara fakta, inte önsketänkande. Detta är särskilt viktigt eftersom vi inte har särskilt bra insyn i vilka politiska och andra strömningar som agerar och vi har inte utarbetade kanaler till revolutionära organisationer som vi vet vad de står för och vill åstadkomma. I detta avseende är situationen i Syrien sämre än i stort sett alla konflikter som Knightley beskriver i sin bok.

Det finns också en hel del problem som vanliga massmedia avhandlat styvmoderligt eller inte alls, såsom situationen för många minoriteter i Syrien och dess närområde, särskilt i Libanon. Det rör sig om palestinier (av vilka många stött Assad och som därför ligger illa till), shiamuslimer, ismailiter, druser, liksom det stora antalet – över en miljon – flyktingar från Irak (som vi vet mycket litet om). Framtiden är också osäker för kurderna, liksom den kristna minoriteten (c:a 10 % av befolkningen), där skräcken för vad som kan komma efter Assad är stor (med de kristnas öde i Irak i färskt minne), för att inte tala om alawiterna som räknas som Assads huvudstöd och därför ligger mycket illa till.

¹¹ Se [Al Jazeera: From Media Power To Laughing Stock](#) och [Unravelling media scandal: Al Jazeera exodus: Channel losing staff over 'bias'](#) (Global Research).

Om utvecklingen av Al Jazeeras engelskspråkiga kanaler under de senaste åren, se [Stark kritik mot al Jazeeras intåg i USA](#) från Sveriges Radio P1, Kulturnytt 7/1 2013.

Några politiska riktlinjer

Man kan faktiskt stödja ett uppror, samtidigt som man är emot imperialistisk inblandning. Man kan och bör även försöka orientera sig om hur upprorsrörelsen ser ut, vilka krafter som är progressiva (sekulära vänsterkrafter) resp. reaktionära (islamistiska fundamentalister osv) och försöka formulera en progressiv politik för upproret (vilket givetvis måste inbegripa kamp mot religiös sekterism och annat som skärper motsättningarna mellan olika folkgrupper).

Utgångspunkten för en revolutionär politik bör (helt enkelt?) basera sig på den *proletära internationalismen*:

Internationalism i handling innebär ett och endast ett: självupppoffrande arbete för att utveckla den revolutionära rörelsen och den revolutionära kampen i *eget* land, stöd (genom propaganda, sympati och materiella medel) *åt samma kamp*, samma kurs – och *endast denna* – i *alla* länder utan undantag. Allt annat är bedrägeri och manilovism. (Lenin, *Proletariatets uppgifter i vår revolution*, 28 maj 1917)

Vår uppgift består i att försöka finna och stödja de strömningar som står för en klassmässig inriktning och även upprätta en dialog med dessa.

Inne i Syrien måste den revolutionära vänstern tillämpa enhetsfronttaktik, d.v.s. i handling samverka med andra som deltar i upproret, men med upprätthållande av politiskt oberoende gentemot borgerliga och reaktionära krafter (d.v.s. *inte* folkfrontspolitik¹²). Man måste också bestämt bekämpa islamistisk fundamentalism, sekteristiskt våld m.m. och verka för tolerans och försoning gentemot andra religiösa och etniska folkgrupper, inklusive de som av olika skäl, ofta av rädsla för vad som ska komma i stället, stött den sittande regimen. Viktigt är att verka för bildandet av demokratiska massorganisationer som gör det möjligt för breda befolkningsgrupper att påverka och styra utvecklingen. Och så måste man naturligtvis formulera en alternativ politik till den som de borgerliga krafterna vill genomdriva efter Assad störtats.

I ett avsnitt om enhetsfronttaktiken i artikeln [Trotskij igår, idag, imorgon](#) (som publicerades i september 2012), försökte undertecknad att klargöra riktlinjer för en sådan politik i förhållande till den arabiska revolutionen. Det kan vara på sin plats att citera delar av detta resonemang, som fortfarande är giltigt (noterna ej medtagna):

En central uppgift måste vara att försöka bygga en revolutionär rörelse som är politiskt *oberoende* av borgerliga krafter och inte minst av imperialismen. Detta utesluter inte praktiskt samarbete (enhetsfronter) med andra politiska partier eller grupperingar, fackföreningar osv för konkreta mål – tvärtom så är sådant mycket viktigt – men då utan att uppge den revolutionära rörelsens oberoende. Och ”enhetsfronter” med imperialistiska krafter är helt uteslutna. Däremot är det OK att ta emot vapen från vilket håll som helst – även imperialister – om det sker utan politiska eller andra eftergifter (t ex ekonomiska), ty det är centralt att hålla imperialisterna borta. Det sistnämnda är dock ett besvärligt problem, eftersom när utländska makter lägger sig i så gör de givetvis inte det därför att de gillar revolutioner utan för att värna sina egna intressen: De strävar efter att upprätta förbindelser med och stärka de krafter som står dem närmast och kan påverka. Att t ex Saudi-arabien eller USA skulle ge vapenstöd till vänsterkrafter är givetvis helt uteslutet. Och i ett uppror där den väpnade kampen spelar allt större roll, där blir tillgången till vapen alltmer betydelsefull vilket gynnar de som förses vapen på bekostnad av de som inte får ett sådant stöd. När kampen alltmer utkämpas med vapen, som krig, får också de politiska riktningar som är inriktade på massmobilisering svårare att göra sig gällande. Att de oövernade massorna tenderar till att förvandlas till åskådare under krigsförhållanden är mer eller mindre oundvikligt. Sådana frågeställningar är det viktigt att den revolutionära vänstern tar itu med och försöker hitta strategiska och taktiska förhållningsätt till. Men det kräver att man inte blundar för eller bagatelliserar problemen.

¹² Se avsnittet ”Proletär enhetsfront och folkfront” i E Mandels bok [Från klassamhälle till kommunism](#) för en diskussion om skillnaden mellan enhetsfront och folkfront.

Enligt min uppfattning hamnade en del av vänstern fel i fallet Libyen, när den förespråkade imperialistisk intervention i form av bombningar. Och man ansträngde sig inte heller för att motverka imperialistiskt inflytande, påvisa farorna med detta, avslöja de krafter som var allierade med reaktionära och/eller imperialistiska makter osv. Man analyserade heller inte närmare vad de som deltog i upproret stod för, vilka olika delar som upprorsrörelsen bestod av och vilka intressen de representerade – klasser, skikt, klaner, religiösa riktningar – utan man nöjde sig med att tala i termer av att ”folket” gjorde uppror mot diktatorn Khaddafi – i praktiken tillämpade man då ett slags folkfrontstänkande.

När det gäller Syrien så har man varit försiktigare – ingen har hittills förespråkade imperialistisk intervention (t ex i form av flygförbudszon) – vilket givetvis delvis beror på att det inte funnits något större intresse bland imperialisterna att direkt ingripa militärt (Syrien är en betydligt större och svårare munsbit att ta itu med).

Till en början var optimismen inom vänstern beträffande den arabiska revolutionen mycket stor. Man tyckte sig se en revolutionär process som dominerades av progressiva, sekulära rörelser där ungdomen var särskilt aktiv. Utvecklingen i Tunisien och Egypten, där islamistiska strömningar kraftigt stärkt sin ställning, har visat att det inte var så enkelt. De stridigheter mellan olika väpnade grupperingar (och som bottnar i motsättningarna mellan olika klaner, folkgrupper och olika religiösa riktningar) som förekommit i Libyen, liksom rapporter om tortyr och mord på fångar, rasism mot svarta osv har lagt ytterligare sordin på optimismen.

Liknande problem riskerar att bli mycket värre i det folkrika Syrien, där mångfalden folkgrupper, nationella minoriteter liksom religiösa riktningar är betydligt större (där finns t ex konkurrerande sunni- och shia-muslimer, vilka kan räkna med utländskt stöd från Saudiarabien resp. Iran, och där finns också en ganska stor kristen minoritet, samt kurder och druser). Dessa förhållanden riskerar att leda till svåra sekteristiska, nationella och andra konflikter och har redan börjat göra det (särskilt verkar alawiterna, den religiösa minoritet som Assad tillhör, ligga illa till bland de upproriska). Sådana frågor måste den revolutionära vänstern ta på allvar och försöka tränga in djupare i, för att bidra till att stärka de genuint revolutionära krafterna, försöka förhindra att motsättningarna mellan olika folkgrupper skärps och övergår i väpnade konflikter, och motverka att fundamentalistiska islamistiska rörelser tar över. Den övergripande målsättningen måste vara att gynna en utveckling i progressiv, sekulär riktning (med religionsfrihet, tillvaratagande av rättigheter för nationella minoriteter m m), där klasskampsperspektivet (d.v.s. sociala, ekonomiska etc. frågor) intar en viktig roll och därmed också perspektivet på en socialistisk lösning finns närvarande. Det gäller att helt enkelt (?) närma sig problemen på ett marxistiskt sätt.

Och så till allra sist: Om läsaren undrar vilka av de efterföljande texterna som bäst stämmer överens med min egen uppfattning, så är det artiklarna av Peter Widén och Arne Johansson.

Lästips

Det finns inte speciellt många tidskrifter, institutioner osv som grundligt försöker analysera utvecklingen i Syrien. Men det finns *en* som bör framhållas, nämligen Utrikespolitiska institutet (<http://www.ui.se/>, Syrien-avdelning: http://www.ui.se/blog/uibloggen/?t_id=2781), där i synnerhet Syrienkännaren Per Jönsson skrivit mycket och initierat om Syrien, men även andra författare har bidragit, såsom Magnus Norell och Aron Lund (se t ex hans rapport [Syrisk djihadism](#) från september 2012).

Böcker (på svenska):

Aron Lund: *Drömmen om Damaskus* (2010). Boken, som är skriven innan upproret började, ger en historisk bakgrund, som är central för en förståelse av vad som sker idag. Mycket läsvärd. Av samme författare finns förannonserat *Syrien brinner*, men den har ej utkommit ännu.

Mohamed Omar: *Den syriska tragedin* (2012). Boken intar en ståndpunkt som i det stora hela överensstämmer med Syriensolidaritets, men är ändå läsvärd i synnerhet genom de inblickar

som den ger beträffande olika muslimska riktningar och deras inbördes relationer och historia.¹³

Svensk vänsterpress om Syrien:

På marxistarkivet finns två tidigare artikelsamlingar som redovisar olika vänsterståndpunkter i Syrien-frågan:

[Vänsterpress om Syrien](#) (februari 2012) och [Vänsterpress om Syrien](#) (augusti 2012)

Se dessutom [Syriendebatt vintern 2013](#) som är en slags uppföljning av föreliggande artikelsamling.

Om de följande texterna

I artikelsamlingen har medtagits texter som intar andra ståndpunkter än de ovan redovisade 2 ”huvudlinjerna”. F ö skiljer de sig en hel del åt och drar olika slutsatser, men har det gemensamt att de reser frågor som är viktiga att reflektera över. Avsikten är således inte att driva en viss linje eller att komma med färdiga svar på hur man bör förhålla sig till upproret i Syrien, utan målsättningen är att vidga vyerna, öka kunskaperna, väcka tankar och på så sätt bidra till en mer sansad och genomtänkt debatt och syn.

Flera av artiklarna har lett till vidare debatt, men vi har avstått från att ta med dessa texter (men vi redovisar var den intresserade kan finna debattinläggen och även kortfattat vad de handlade om). Detta dels för att hålla nere textmängden, men också för att polemiken inte tillför särskilt mycket till de frågeställningar som artiklarna reser. I något fall ges också inledande kommentarer till själva artikeln. Dessutom har noter tillfogats för att ytterligare belysa olika problem (*alla* noter är tillfogade av undertecknad).

Göteborg 9/1 2013. Samlingen kompletterad med text från *Arbetarmakt* 10/1.
Martin F

Bashar al-Assads vägval

¹³ Omar är själv muslim, men betecknar sig som *sufier* (dvs tillhör en riktning som brukar kallas *sufism*), medan majoriteten av befolkningen i Syrien är *summiter* (sunnimuslim). Han är mycket kritisk till upproret, som han tenderar att beteckna som en kontrarevolution. Detta motiverar han med att upproret leds av fundamentalistiska sunnimuslimer – Muslimska brödraskapet och salafister – med målsättningen att upprätta en teokratisk sunnimuslimsk diktatur.

Broqvist & Blomqvist: Vänstern och Syrien

Ur *Internationalen* 31/8 2012 (nr 35)

Vi fick ett brev från Stig Broqvist. Efter brevet följer en kommentar från Håkan Blomqvist

Här följer en kommentar till Håkan Blomqvists debattinlägg ”[Syrien, revolution & handfallenheten](#)” i *Internationalen* nr 26-27, den 29 juni 2012.

Jag är varken med i Socialistiska partiet eller något annat vänsterparti, men är aktiv i olika freds-, miljö- och solidaritetsrörelser sedan 49 år.

HB beskriver till skillnad från borgerliga medier hur olika utländska och imperialistiska intressen – Saudiarabien, Qatar, Turkiet, USA, al-Qaida – opererar i Syrien. HB menar att det finns aktiva vänsterkrafter, som manifesterar för fredliga vägar och tar avstånd från utländsk intervention. Så bra, men sedan hävdar HB liksom borgerliga medier, att det är regimen som är huvudansvarig för våldet. Det finns ju andra som hävdar, att det är vissa väpnade grupper med utländskt stöd, som i första hand är ansvariga för massakrerna. HB tycker man ska visa massiv solidaritet med den demokratiska upprorsrörelsens bästa krafter.

I en situation där det råder inbördeskrig med omfattande dödande, är det trångt om utrymme för ett fredligt uppror. Nu har det till och med i borgerliga media avslöjats, att beväpnade oppositionella kallblodigt avrättade civila, som stöder regimen. Om ”upproret” nu lyckas och regimen faller, så kommer det knappast att bli demokratiska, socialistiska krafter, som tar över. Det förefaller mycket troligare att det blir en västvänlig ännu mer nyliberal marknadsdiktatur vare sig med liberal eller islamistisk fasad.

Jag vet naturligtvis inte vad som verkligen händer, utan försöker sortera olika uppgifter. Ett bra sätt för att försöka analysera en konflikt är att se vilka intressen olika parter har. Det är tydligt att USA, Israel och EU är intresserade av att få bort regimen, som ger ett visst stöd till Hizbollah, den enda militära kraft, som lyckats stoppa Israels militär. Dessutom har al-Assad liksom Gadaffi skrivit olika samarbetsavtal med västländer men inte varit tillräckligt lydig mot väst.

Regimen har sagt ja till Kofi Annans fredplan, medan den väpnade oppositionen hela tiden har sagt nej till förhandlingar. Kraven borde i första hand ställas på USA, Qatar, Saudiarabien och den opposition, som stöds av dem, att gå med på förhandlingar för att få stopp på dödan-det. För något år sedan hånades Hugo Chávez även i *Internationalen* för att han skulle ha stött Moammar Gadaffi, fast han bara krävde förhandlingar. I Libyen kan vi se att ordet ”flygförbud” innebar massivt utländskt flygbombardemang. Där har rebellerna visat sig vara rasistiska och de som tyckte det var bättre under Gadaffi har ingen demokrati. 2003 var det massdemonstrationer mot USA:s krigsplaner mot Irak, utan att vi i antikrigsrörelsen tog ställning för Saddam Hussein. Något liknande skulle behövas idag.

Håkan Blomqvist svarar

I Syriens kaotiska drama gäller ännu folkligt uppror mot regimens diktatur

Jo, vi tvingas sortera olika uppgifter och göra bedömningar. Vår är att den syriska revolutionen och inbördeskriget har utvecklats till ett kaotiskt drama där olika motsättningar och stridslinjer korsar varandra.

Medan Assadregimen söker uppbackning från Ryssland med allierade hävdar västimperialismen med regionala stormakter som Turkiet och Saudiarabien plus kumpanen Qatar sina egna intressen och söker vinna inflytande och bulvaner för sin sak. Samtidigt opererar reli-

giöst och etniskt sekteristiska grupper av skilda bakgrunder på olika sidor. Striderna spiller över till Libanon med våld mellan alawitiska (shiiitiska) och sunnitiska grupper.

Men mitt i kaoset består den ursprungliga motsättningen mellan det folkliga upproret som inleddes i fjol för demokratiska och sociala rättigheter mot Assadregimens diktatur och blodiga förtryck. Det upproret var inte skapat av imperialismen eller andra krafter för Saudiarabiens eller Israels skull utan utgick från åratals av folkliga försök att stå emot diktaturens förtryck och repression.

Det är sant att de fredliga massprotesternas övergång till väpnad kamp och inbördeskrig skadar folkrörelsen och revolutionen. Det är bara i ultravänsterromantik den väpnade revolutionen bärs fram av skrattande vietnamesiska bönder med geväret på axeln på väg mot soluppgången. I verkligheten medför kriget inte bara stort mänskligt lidande, folkhat och materiell förstörelse. Det tenderar också, som du fruktar, till att gynna auktoritära ledarskap och odemokratiska lösningar till skada för framtida återuppbyggnad. Exempelen från striderna i Syrien är bara nog så många på hur fredliga massrörelser och oppositionella krafter tystats under bombardemang och kulspruteeld. Och på hur våldets logik kan alstra brutalitet även bland kämpar mot förtrycket.

Men det var inte den demokratiska och revolutionära oppositionen som valde kriget, utan, med en sliten klyscha, kriget som valde dem. Det var diktaturens massakrer, terror och tortyr som drev fram det väpnade självförsvaret. Det var när vanliga soldater inte längre stod ut med att döda på regimens order utan anslöt sig till folkupproret som det ensidiga kriget från regimens sida besvarades. Detta är inget historiskt unikt utan följer dessvärre logiken i revolution och kontrarevolution sedan hedenhös om ingen av sidorna på kort sikt segrar eller besegras.

När eller om revolutionen på så sätt möter kontrarevolution måste de insiktsfulla revolutionärerna, de som bär fram ideal om jämlika demokratiska och sociala lösningar, ta även den väpnade striden. I annat fall kommer initiativen att övertas av andra krafter med helt andra program eller som bara blint följer våldets logik, just sådana krafter du varnar för. Det är, såvitt jag förstår, just det skede inbördeskriget nu gått in i där demokratiskt och socialt revolutionära krafter försöker hålla en progressiv kurs mitt igenom kaoset av diktaturens massakrer, lokala uppror, hämndaktioner, utländska säkerhetstjänster, religiösa sekterister och andra motsättningar.

När nätverket av lokala koordinationskommittéer avvisar försök att utropa övergångsregeringar i exil över huvudet på syrierna, när SNC, det syriska nationalrådet, kritiserar för sitt beroende av sauderna och Qatar, när fria syriska armén fördömer sekteristiskt våld och terrorgrupper handlar det om den pågående dragkampen om revolutionens utveckling. Ska den drunkna i inbördeskrigets myriader av motsättningar och stormakternas ränker? Eller ska syriska vänsterkrafter, från mer reformistiska som Syriska demokratiska folkpartiet (f d Ryad al-Turks kommunistparti) till revolutionära marxistiska som Syriska revolutionära vänsterströmningen, kunna hävda en demokratisk, sekulär och egalitär riktning genom våldet och konfrontationerna?

Gentemot diktaturens terror, imperialismens övermakt och inbördeskrigets söndertrasning kan en sådan utveckling förefalla orealistisk. Men utgången är inte på långa vägar avgjord – även om regimens propaganda ända sedan inledningen utmålat varje oppositionell kamp som uttryck för sunnitisk terrorism, sekterism och imperialism. Tvärtom borde det i vårt sorterande bland krigets propagandalögner framgå att det är regimen som representerar det massiva militära statliga överväldet gentemot de upproriskas helt underlägsna väpnade kraft, så karaktäristisk för folkliga upprorsrörelser. Likaså att det folkliga motståndet för upprorets ursprungliga målsättningar fortfarande lever mitt i förödelsen.

Och visst hoppades även många oppositionella på eldupphör under Kofi Annans fredsplan men tvingades åse hur regimen använde respiten till att återhämta kraft och kontroll – så som historiskt brukligt är, vare sig det exempelvis gällt Osloavtalet och israelisk ockupation eller Genèveavtalet om Indokina när det begav sig.

Folkrevolutioners masskraft underifrån har fått gamla världar att häpna – och falla – gång på gång i vår tid. Det syriska upproret har inte uppvisat mindre skaparkraft och självaktivitet. Lokala folkkommittéer som tar över samhällens skötsel, försörjning, sjukvård och självförsvar. Det civila samhällets starka solidaritet och ömsesidiga självhjälp. För att inte tala om de tusentals självuppoffrande kämpar, män och kvinnor, som tagit strid mot diktaturens övermakt.

Att det bland internationella vänsterkrafter finns många som tvivlar – och förtvivlar – inför utvecklingen och möjligheterna är ofrånkomligt, och förståeligt. Alla med ett minimum av omvärldskunskap kan iaktta västimperialisms ansträngningar att intervensera i sammanhanget och omvandla revolutionen till verktyg för egna planer att pacificera regionen. Men att låta sådan strävan från stormakternas sida motivera ett avståndstagande från den folkliga kampen mot diktaturen vore en förödande återvändsgränd.

Alla försök till folkliga revolutionsrörelser mot förtryck och ofrihet i vår tid kommer att utsättas för samma tryck från imperialistiska och andra intressen. Att då avstå striden och kompromissa med förtrycket (eller rent av urskulda det som något mindre ont) av fruktan för imperialismens ”intresse” vore att överge kampen för de undertrycktas ”intresse”. Visst kan vi demonstrera mot imperialism och reaktionär sekterism om vi samtidigt förenar oss till stöd för det folkliga upproret mot den syriska diktaturen. I annat fall riskerar vi att bli till så kallade ”nyttiga idioter” för Assadregimens blodsvälde.

Jörgen Hassler: Vänstern och kriget: Skilj på krig och revolution

Inledande kommentar: Denna artikel är intressant i första hand därför den reser en viktig fråga som de flesta andra har undvikit, nämligen att krig och väpnad kamp i sig innehåller stora faror – att krig förutom att medföra materiell förstörelse och mänskligt lidande också leder till att människan förråas, att demokratiska metoder och socialistiska värderingar hamnar i bakgrunden, att de flesta människorna förvandlas till mer eller mindre försvarslösa offer medan en minoritet står för krigandet och dödandet. Med den moderna vapentekniken är detta ännu tydligare idag än det var förut. Eftersom krig på flera sätt skadar förutsättningarna för såväl demokrati som socialism så bör revolutionärer försöka undvika krig. *MF*

Ur *Internationalen* 7/9 2012 (nr 36)

...

Ernest Mandel är en av Fjärde Internationalens historiska ledare. Jag träffade honom bara en enda gång, helt kort. Efter att vi blivit presenterade för varandra sa han till mig: ”Vi lever i en helt ny epok. Efter atombomben kan vi inte längre vända våra gevär mot våra generaler.” Vad jag svarade vet jag inte. Mest blev jag nog förvirrad, tänkte att den gamle mannen började bli senil, det är väl klart att ingen atombombar sig själv?

De senaste åren har jag ofta tänkt på händelsen. Funderat på om det inte låg något djupare bakom det han sa. För det handlade ju om gevär, inte om atombomber. Var det kanske kriget som politisk strategi han menade att vi måste avstå från?

Om vi bortser från det mänskliga lidande och kriget förråande effekt – känt och erkänt av de flesta – så finns det i grunden tre skäl till att krig inte är ett bra sätt att åstadkomma politiska förändringar i socialistisk riktning.

1. För att föra krig behövs vapen. Dom som har vapen kommer inte att ge dem ifrån sig utan att få någonting tillbaka. För du krig kommer du att få allierade. Se dig om i världen: finns det några allierade du vill ha?
2. Priset du betalar kommer inte bara att vara politiskt. Dom som har vapen kommer också att vilja ha pengar. Krig kräver stora mängder vapen, vilket i sin tur kräver stora pengar. Ganska snart kommer en av krigets huvuduppgifter att bli att finansiera kriget, och i det arbetet kommer inte frivilliga insamlingar i befolkningen att förslå särskilt långt. Kommer du på några bra sätt att finansiera ett krig som inte kommer i konflikt med demokratiska metoder och socialistiska värderingar?
3. Det finns bara ett enda skäl att föra krig: att vinna. Det finns hundra anledningar att starta krig, tusen ursäkter för att fortsätta dom, men anledningen att föra dem är alltid den samma: att vinna. Skälet till det är att alternativet till att vinna oftast är att dö. Kriget är med andra ord alltid akut; och när läget är akut finns ingen plats för tvekan, inget utrymme för reflektion, ingen tid för diskussioner eller demokratiska beslut. Kriget utrotar därför genom sin natur alla förutsättningar för demokrati, och därmed för socialism.

Om man ser tillbaka på erfarenheterna från 1900-talet – ser den ryska revolutionen, ser den kinesiska revolutionen, ser gerillatraditionen i Latinamerika, ser de antikoloniala befrielsekrigen i Afrika, ser stadsgerillorna i Europa – är mönstret som skapas av försöken att gå krigets väg till socialismen verkligen skrämmande. Med en hård generalisering skulle man kunna säga att de krig som socialister förde i bästa fall inte slutade med att tiotusentals döda staplades på varandra efter krigets slut, vilket i så fall oftast beroende på att de röda helt enkelt förlorade. För mig verkar det som om den enda rimliga slutsatsen av den delen av vår historia är att organiserat våld är ett fullständigt värdelöst verktyg för att skapa ett socialistiskt samhälle; oftast är det bara ett sätt att rädda sig från en dålig situation till en som är ännu värre.

Om jag tolkar Blomqvist senaste, mer sansade, artikel rätt hamnar vi här i ett för revolutionära marxister olösligt dilemma. Eftersom inbördeskriget i Syrien inte är något historiskt unikt ”utan [...] följer logiken i revolution och kontrarevolution sedan hedenhös” borde den logiska slutsatsen vara att också revolutionen är ett fullständigt värdelöst verktyg för att skapa ett socialistiskt samhälle.

Om det stämmer eller inte kan bara historien utvisa. Men varken den slutsatsen, eller de slutsatser Blomqvist drar, kan dras utifrån utvecklingen sedan den arabiska våren.

För det första kan vi peka på Tunisien och Egypten; två länder i en revolutionär process som också är i en situation ”där ingen av sidorna på kort sikt segrar eller besegras”, men som inte slits sönder av inbördeskrig.

För det andra kan vi analysera de två tillfällena då krig har brutit ut i anslutning till den arabiska våren. Det första var i Libyen våren 2011. Här är svaret enkelt: ett inbördeskrig bröt ut, men inte på grund av någon revolution, därför att ingen revolution var ens under uppseglande. Oavsett vad vi anser om Khadaffi, och oavsett vad vi tror om stödet för honom i förhållande till stödet för ledarskapet i Benghazi, så var tiden från den första demonstrationen till att konflikten militariserats mindre än en vecka. Av det kan vi dra den alldeles säkra slutsatsen att det är en för kort tid för att en revolution ska hinna utvecklas, och den nästan säkra slutsatsen att någon någonstans planerat upproret som ett krig snarare än en folklig resning. Tiden till ”humanitär” (vissa skulle kanske välja termen imperialistisk) intervention var mindre än en

månad, också det förbluffande kort jämfört med de krig på den afrikanska kontinenten som kunnat pågå i decennier utan att FN skickat några amerikanska bombplan.

Situationen i Syrien är annorlunda. Där pågick sedan en ganska lång tid en vitt spridd folkresning, som dessutom hade djupa historiska rötter. Men det var inte folkresningen som ledde till kriget. Håkan Blomqvist skriver att den fria syriska armén skapades genom avhopp från den syriska armén. Han kallar det som den utför för ”väpnat självförsvar”.

Det är sant att avhopp är en del av dess historia, och att den under några korta månader 2011 faktiskt skyddade några demonstrationer. Men sen övergick den ganska snabbt till att föra krig. Det sammanföll med att den organiserades till stridande styrkor – vilket inte skedde i Syrien utan i Turkiet. Arbetet utfördes i samarbete med CIA och MI6. Hela operationen har finansierats och beväpnats av Saudiarabien, tillsammans med Qatar och Kuwait. Den fria syriska armén är med andra ord långt ifrån en organisk del av det syriska upproret – det är i första hand en styrka skapad utomlands, finansierad av utlandet och styrd utifrån. Som sådan förstör den alla förutsättningar för en fördjupad revolutionär utveckling, och jämnar vägen för imperialistisk intervention, en intervention som ryckt mycket närmare sedan Obama för ett par veckor sedan plötsligt villkorade sitt tidigare villkorlösa motstånd mot ett direkt ingripande i konflikten.

Så låt oss börja det som Blomqvist kallar att ”sortera bland krigets propagandalögner” att sortera ut revolutionen från kriget. Slaget om Libyen handlade inte om någon libysk revolution, det handlade om ett väpnat uppror av en del av den libyska eliten, som utnyttjades av USA för att vinna mark i kriget om Afrika (som förs med och mot fan och hans moster, men i grund och botten i första hand handlar om tillgången till råvaror i konkurrens med Kina). Slaget om Syrien handlar inte om vad den syriska oppositionen gjort eller varit utsatta för, det är ett slag i USA:s och Saudiarabiens långvariga krig mot Iran.

Blomqvist varnar i slutet av sin artikel för risken för att vi slutar som ”nyttiga idioter för Assadregimens blodsvälde”. Jag är inte säker på att det är så mycket värre än att sluta som nyttiga idioter för Obamaregimens blodsvälde, eller för Carl Bildts utrikespolitik. Men om vi inte ens klarar av att skilja på krig och revolution kommer vi bara att sluta som idioter, inte nyttiga för någon.

Kommentarer:

I *Internationalen* 14/9 2012 (nr 37) kommenterar Håkan Blomqvist (artikeln [Överhetens våld tvingar fram väpnat självförsvar](#)) Hasslers inlägg. HB håller med om att kriget ”sargar och vanställer både offer och förövare, höga ideal och mänskliga värderingar” och att kriget för socialister varken är ”något eftersträvansvärt eller en ’politisk strategi’, men att det ”utgör ett påtvingat ont” eftersom det tvingas fram av överhetens övergrepp (det sistnämnda håller inte Hassler med om).

I samma nummer av *Internationalen* går Benny Åsman (artikeln [FSA – marionetter eller frihetskämpar?](#)) till skarp attack mot Hassler, men i stället för att ta upp den mer principiella diskussionen, som vi här vill fästa uppmärksamheten på, diskuterar han förhållningssättet till själva Syrien-upproret (i enlighet med den linje som vi redovisade i introduktionen till artikelsamlingen).

Hassler besvarade båda inläggen i *Internationalen* 12/10 2012 (nr 41) med artikeln [Vänstern och mannen med geväret](#).

Peter Widén: Det syriska dramat i svensk vänsterdebatt

Ur *Internationalen* 7/9 2012 (nr 36)

Det syriska dramat intar en alltmer central roll i den svenska vänsterdebatten. Och med rätta. Det fruktansvärda dödandet kan inte lämna någon kännande människa oberörd och den komplexa situationen kräver ordentligt med reflexion och eftertanke.

Desto allvarliga att den svenska vänstern tenderar att polariseras mellan förenklade synsätt som bara ser det man vill se.

Vi har på en sida de som ser imperialismens och de reaktionära arabstaternas agerande och som tenderar att se anti-Assadrebellerna som enkla instrument för dessa reaktionära krafter. På den andra sidan har vi dem som ser ett folkuppror mot en outhärdlig diktatur och som nedtonar imperialismens, de reaktionära arabstaternas och de sekteristiska religiösa ledarskapens roll.

Den första gruppen kallar den andra för proimperialister, de senare kallar den första gruppen för kontrarevolutionärer. Detta är oerhört destruktivt. Det finns vare sig proimperialister eller kontrarevolutionärer inom den svenska vänstern. Kamrater, besinna er!

Min mening är att båda dessa grupper överförenklar, försöker se lätta lösningar och därmed går fel.

När det som kommit att kallas för den arabiska våren tog sin början i Tunisien och på Kairos Tahrirtorg kändes luften lättare att andas. Och trots bakslagen så har vi sett en öppning för massornas kamp som vi enbart drömde om tidigare.

När de första protesterna organiserades i Syrien var det givetvis under inspiration från Egypten och Tunisien. Inom den internationella vänstern fanns det redan då krafter som avfärdade de syriska händelserna som CIA-dirigerade.

Ett sådant synsätt är djupt omarxistiskt. De som är för det ser världen som styrd av konspirationer och förstår inte att det är verkliga sociala motsättningar i ett samhälle (i detta fallet Syrien) som är den primära drivkraften. Vilket inte utesluter att imperialismen reagerar på dessa skeenden och försöker intervensera och styra utvecklingen. Fallet Libyen visar detta med övertydlighet.

Jag tror inte att det finns många inom den svenska vänstern som omfattade den ovan relaterade konspirationsteoretiska ståndpunkten men det är otvetydigt så att det finns folk som försöker se regimer som Assads och Kaddafis som någon form av antiimperialistiska. Här går man fel. Dessa typer av regimer kan förvisso, som representanter för den lokala borgarklassen, under perioder komma i motsättning till imperialistiska makter, använda antiimperialistisk retorik och ge materiellt stöd till olika grupper som befinner sig i kamp mot imperialismen. Men samma regimer kan snabbt svänga och inleda samarbete med imperialismen. Se på Libyen i början av 2000-talet. Se på palestinska Al Fatah.

Socialistiska vänsterkrafter måste vara för att en regim som Assads avlägsnas från makten. Även syrierna har rätt att andas.

Men om vi alltså kan konstatera att upproret började som en Tahririnspirerad demokratisk strävan kan vi inte automatiskt säga att läget är likadant idag. När protesterna tog sin början gjorde de inte det på ett blankt papper. Det finns en syrisk (och regional) historia och social verklighet. Och den är präglad av religiös, etnisk och klanmässig splittring. Assadregimen är förankrad i den alawitiska delen av befolkningen (en gren av Shia-islam och utgör cirka 10 procent av befolkningen). Regimen har också fungerat som garant för de kristnas religiösa

rättigheter. Förtrycket har framförallt drabbat den sunnimuslimska majoriteten. Vi har också en kurdisk minoritet.

I dag varnar många för att konflikten i Syrien alltmer blivit en sekteristisk kamp mellan de olika religiösa riktningarna. Jag tror att detta är en ganska riktig analys. De kamrater som enligt mej alltför enkelt talar om ett folkuppror vill inte se detta.

Naturligtvis handlar det om en oerhört komplex situation. Och det vi här kan göra är just bedömningar.

En intressant iakttagelse som vi kan göra här i Sverige är hur t ex syrier med kristen bakgrund boende i Sverige ställer sej. I Eskilstuna där jag bor har vi sett en enda manifestation av exil-syrier. Den var helt pro-Assad. I Södertälje råder en massiv anti-upprorsståndpunkt bland de kristna med syrisk bakgrund. Åtminstone om man får tro på de reportage som Sveriges Radio producerat.¹⁴

Om detta stämmer så är det både möjligt att förstå och samtidigt beklagansvärt. De kristna kan ju lätt se hur det sunnifundamentalistiska våldet drabbar dem i Irak (och faktiskt deras trängda situation i Egypten). Samtidigt är det ju tragiskt att man då ser ett fortsatt stöd till regimen som lösningen istället för att fråga sej: Hur kan vi få demokratiska relationer med andra riktningar? Hur kan vi få frihet för alla? Frånvaron av solidaritet med dem som drabbas av Assadregimen är plågsam att se.

Om detta är stämningen bland kristna med syrisk bakgrund i Sverige, vad talar då för att stämningen bland kristna i våldsorgiens Syrien skulle vara annorlunda?

Och vad kan vi ana om stämningen på den sunnimuslimska sidan?

När Sveriges Radios reportrar rapporterar om ett massivt anti-shia-hat bland sunnimuslimerna i Libanon, ett hat på en nivå de inte sett tidigare, då finner jag det naivt att tro att dessa stämningar inte finns inne i Syrien.¹⁵ När sunnitiskt våld mot shiamuslimer och kristna i Irak bara fortsätter, när dödliga sammandrabbningar mellan sunniter och shiamuslimer rasar på gatorna i Libanon, då skulle just i Syrien dessa företeelser vara marginella företeelser i ett i allt väsentligt demokratiskt folkuppror. Det vore önskvärt men jag kan inte tro det.

Inte heller tror jag att imperialismens manövrerande kan hänvisas till marginalen.

De kamrater som står för att det vi ser i Syrien i allt väsentligt är ett demokratiskt folkuppror förtränger imperialismens agerande. Liksom de marginaliserar de reaktionära arabstaternas inflytande.

Jag är övertygad om att den typ av krig vi idag ser för varje dag allt mer gör kampen till en sekteristisk kamp. I en spiral av våld, lidande och hämndbehov drivs det syriska samhället mot avgrunden.

Självklart finns det riktningar som vill ha icke-sekteristiska demokratiska lösningar. Vad dessa riktningar behöver är slut på den nuvarande våldsspiralen.

Socialistiska vänsterkrafter bör välkomna varje initiativ till vapenvila. Av många skäl.

¹⁴ För ett exempel på den inställning till upproret som är vanlig bland kristna syrier bosatta i Sverige, se Johan Cronemans artikel i *Dagens Nyheter* 31 juli 2012, "Det går att göra journalistik så enkel att ingen förstår" <http://www.dn.se/kultur-noje/kronikor/johan-croneman-det-gar-att-gora-journalistik-sa-enkel-att-ingen-forstar>

¹⁵ Den religiösa minoritet som Assad tillhör, alawiterna, ligger särskilt illa till. Mellanöstern-korrespondenten Cecilia Uddén låter oss få en glimt av detta när hon i sin rapport 10/9 2012 från Libanon, "Svåra förhållanden för syrier i flyktingläger", citerar barn som säger att "alla alawiter måste dö" och "Alla alawiter är mördare, antingen dödar vi dem eller så får de lämna Syrien" – detta är givetvis inget som de syriska flyktingbarnen kommit på helt själva. Se <http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3304&grupp=6251&artikel=5263680>

För det absolut första: Det syriska folket har ett intresse av att inte slaktas.¹⁶ För det andra: Det nuvarande kriget stärker för varje dag sekterismen och hatet. För det tredje: Det är i en situation av vapenvila som de demokratiska (och socialistiska) krafterna får en möjlighet att ena arbetande och förtryckta ur alla riktningar mot Assadregimen, imperialismen och fundamentalister. För det fjärde: En vapenvila minskar imperialismens och reaktionära fundamentalisters manöverutrymme.

Peter Widén

Medlem i Socialistiska Partiets Eskilstunaavdelning

Jonas Thunberg: Inga enkla lösningar för Syrien

Ledare ur *Flamman* 28/11 2012

Förhandlingslösning det enda möjliga. Det blodiga inbördeskriget ser ut att vara länge än.

Många experter spådde att Assad-regimen skulle falla lika fort som flera av de andra arabiska diktaturer där folkliga uppror bröt ut under 2011. Men regimen visade sig starkare än många trott och resultatet av inbördeskriget är hittills mer än 30 000 döda och mer än 250 000 flyktingar till andra länder.

Likt frågan om kriget mot Libyen och mot Irak splittrar frågan om Syrien vänstern. Längst ut på den ena kanten finns de som inte skulle ha något emot en militär intervention för att bli kvitt Assad-regimen. Längst ut på den andra finns de som i princip målar upp Assads Syrien som ett mönsterland i ett område annars styrt av extrema religiösa diktaturer.¹⁷

Också geopolitiskt i världen klyver frågan världens stater i två läger. På rebellernas sida står västerländska och sunnimuslimska regeringar. Turkiet och Frankrike (som båda erkänt oppositionen som laglig regering), USA och stater som Qatar (och därmed tv-kanalen al-Jazira) och Saudiarabien. För regimen rätt att sitta kvar står å andra sidan Ryssland (med en flottbas i landet) och den så kallade shia-axeln med Iran samt Hizbollah i Libanon som tydligaste stöd. Hamas i Palestina, tidigare stött av Syrien, har bytt sida och hyllar nu öppet upproret i Syrien medan sekulära palestinska rörelser och aktivister är mer skeptiska.

Medierapporterna, från båda sidor, är kroniskt opålitliga. Massakrer och attacker tillskrivs ena dagen den ena sidan för att dagen efter tillskrivas den andra. Den pålitliga tidskriften *Le Monde Diplomatique* beskrev läget i en lång, välresearchad artikel i septembernumret med att ”båda sidor i den syriska konflikten – och alla mellanösterns makthavare – manipulerar händelser och rykten för sina egna syften”.

Striderna i Syrien har redan spillt över till grannländerna i regionen. I Libanon har det lett till sammandrabbningar mellan rebellsympatisörer och Hizbollah, i Turkiet till eldväxlingar vid gränsen och i de kurddominerade områdena i Syrien har strider mellan kurdisk gerilla och rebellrörelsen utbrutit. Likt många andra minoritetsgrupper i Syrien (bland andra kristna, alawiter och druser) ses rebellrörelsen med skepsis av många kurder.

¹⁶ Enligt FN-rapport beräknas minst 60 000 människor ha dödats i inbördeskriget (fram till slutet av 2012). Antalet internflyktingar uppskattas till över 2 miljoner, medan antalet flyktingar i enbart Jordanien överstiger 200 000. Även i Libanon och Turkiet finns stort antal syriska flyktingar.

¹⁷ En del artiklar i tidningen *Proletären* lutar åt det hållet. Inte så att *Proletären* uttrycker oreserverat stöd till Assad – man framför även kritik – men sympatier framgår t ex indirekt i intervjuer, där den intervjuade uttalar sig positivt om Assad-regimen, utan att intervjuaren gör något för att ifrågasätta eller problematisera detta. Se t.ex. artikeln ”Kriget handlar om olja och gas” i *Proletären* 19/12 2012, som baseras på en intervju med Damaskus-bon Mudar Barakat. Där sägs bl. a. att denne ”menar att president Bashar al-Assad har ett starkt stöd från det syriska folket, inte minst för att han ses som pålitlig och försvarar folkets intressen.” Se även *Proletären*-artikeln ”Syrierna om striderna i Damaskus”, i samlingen [Vänsterpress om Syrien \(augusti 2012\)](#).

Trots att det i dagsläget ser omöjligt ut, är en förhandlingslösning det enda rimliga för att stoppa blodbadet och förstörelsen. En intervention vore direkt livsfarlig för regionen och det är svårt att se att fler vapen och mer stridande till rebelsidan skulle gynna den plågade befolkningen i dagsläget.

Att regimen vet vad som hände med Saddam Hussein och Muammar Gadaffi, båda avrättades så fort deras regeringar störtats, leder till en blodig logik. Om bara döden återstår om den avgår har den ingen anledning att göra det, medan oppositionen vägrar att förhandla så länge som den sitter kvar vid makten.

FN:s avhoppade medlare, Kofi Annan, skyller i senaste *DN Världen* misslyckandet i förhandlingarna på ”regeringen och dess omedgörliga inställning, och på oppositionen, som gav upp fredssträngningarna för att istället öka sin militära aktivitet”. Han vill se en förhandlingslösning som ”säkrar varje grupps intressen. Parterna behöver övertygas om att de inte förlorar allt om de lägger ned vapnen”.

Det kan tyckas vara ett överdrivet dystert budskap men några enkla lösningar på inbördeskrig finns helt enkelt inte. Krig som utlösare för demokrati i mellanöstern har dessutom mycket kvar att bevisa efter Afghanistan, Irak och Libyen.

Kommentarer:

I artikeln [När flamman slocknar...](#) (på Kildén/Åsmans blogg, daterad 5 december) går *Göte Kildén* till skarp attack mot Thunbergs ”unkna” ledare. En viktig kritikpunkt går ut på att Thunberg inte vill ”ge upproret mot diktaturen ett otvetydigt stöd” och att det är felaktigt att förespråka en förhandlingslösning (vilket karakteriseras som ”förment neutralitet och låtsaspacifism”). Artikeln avslutas med följande ord: ”de sekulära och demokratiska miliserna behöver målsökande luftvärnsrobotar och pansarbrytande granater. Slår man ut flyget och stridsvagnarna gynnar detta sannerligen den plågade befolkningen.”

I *Flamman* 12 december svarade *Jonas Thunberg* med en ganska kort kommentar rubricerad [Förenklingar gynnar inte debatten](#). Han ger där Kildén rätt i att han ”kunde tydligare ha tagit avstånd från regimen”, men vidhåller för sin ståndpunkt. Kildéns artikel kritiserar för att vara ”precis så förenklande som jag ville undvika i min ledare”. Vidare: ”I Kildéns värld finns inga inblandande grannationer eller västmakter med geopolitiska intressen, inget krigshot mot Syrien och inga folkgrupper som oroar sig för en framtid under oppositionens fana. Jag tycker att alla dessa saker komplicerar bilden av upproret och manar till eftertanke.”

Martin Suchanek: Syrien – Seger åt revolutionen! Nej till imperialistisk intervention!

Ur *Arbetarmakt* 7/12 2012

Medan inbördeskriget tillspetsas allt mer träder frågan om den framtida ”nyordningen” fram i förgrunden. Liksom i de andra arabiska länderna, brottas alla imperialistiska och regionala makter med problemet hur de ska få kontroll över en revolutionär massrörelse. Ju närmare den gamla regimen kommer sammanbrottet, desto mer tvingas den både politiskt, ekonomiskt och militärt in i ett hörn, desto mer aktiv blir den. Det är bara de ryska och kinesiska imperialisterna och Iran som, mer eller mindre desperat, håller fast vid Assad. De är desperata eftersom Moskva, Beijing och Teheran också frågar sig om de har satsat på fel häst, om det inte kan vara vettigare att gå med på en ”förhandlingslösning” för att fortfarande kunna ha ett visst inflytande efter Assads fall.

Doharundan

Vad som emellertid är ännu viktigare i politiskt avseende är försöket från USA, EU-staterna, Arabförbundet, speciellt Saudiarabien och Qatar, liksom Turkiet, att skapa ett ”förenat” politiskt alternativ till Assad. Före mötet hade USA, genom Hilary Clinton, klargjort för de kabblande representanterna för den islamska och liberala oppositionen i exil att de måste ta sig samman om de i framtiden ska kunna ha några utsikter att erkännas som legitima representanter för Syrien.

Detta uppnåddes i början av november i Doha. Det så kallade ”Syriska nationalrådet” (SNC) omvandlade sig till ”Nationella koalitionen av syriska revolutionära och oppositionella krafter”. Hur mycket inflytande dessa oppositionens hjältar och ledare verkligen har på upproret i Syrien är ifrågasatt. Även om den nationella koalitionen, liksom SNC, inkluderar olika autonoma lokala kommittéer i de befriade områdena i Syrien och enskilda delar av den ”fria syriska armén”, är det ändå väsentligen en grupp av marionetter med pro-imperialistiska och islamska krafter. Dess verkliga bas finns inte så mycket inne i Syrien som i dess förhållande till enskilda väststater eller, som i fallet med Muslimska Brödrskapet, i Turkiet och Qatar.

Delar av rörelsen i Syrien, inklusive många lokala kommittéer men också den ärkereaktionära Al Nusra-fronten, en militärt stark grupp i Aleppo som stöder projektet med en islamsk stat, har fördömt mötet i Doha som ett ”förrädiskt projekt”.

Den ”nationella koalitionen” är, liksom föregångaren SNC, ett medel för att halshugga den syriska revolutionen så att en ny borgerlig och västvänlig regim kan upprättas efter Assads fall. Om revolutionen ska kunna bli segerrik, måste den bryta med ”ledningen” i den nationella koalitionen och alla andra reaktionära borgerliga krafter. Varje inflytande från imperialismen måste bekämpas och övervinnas.

En konspiration från väst?

Den syriska regimen, liksom alla anhängare till Assad i Ryssland och Kina men också i väst, ser i grundandet av detta ”oppositionella block” bevis för att den syriska revolutionen kontrolleras från utlandet, om den nu inte initierades därifrån. Om man inser vad som är den verkliga basen för SNC och den nationella koalitionen står det klart att de inte på något sätt utgör ledningen för den upprorsrörelse som faktiskt kämpar i Syrien. Inom landet har deras inflytande minskat under de senaste månaderna på grund av deras korruption och undergivna förhållande till utländska makter.

Tillsammans med sina reaktionära ståndpunkter som föredrar en imperialistisk intervention, har SNC i det förflutna också gjort politiska eftergifter exempelvis i fråga om Golanhöjderna, som ockuperas av Israel, och som inte längre ska befrias utan bli föremål för ”förhandlingar med det internationella samfundet”.

Under de senaste månaderna har det också ägt rum betydande splittringar mellan SNC (och nu den ”nationella koalitionen”) och de så kallade ”lokala samordningskommittéerna. De är mer en paraplygrupp för olika lokala organisationer än en enhetlig grupp och har intagit en dubbelspårig inställning till den officiella oppositionen. Å ena sidan har de varit mycket kritiska och har saboterat en rad möten, å andra sidan har de inte brutit med den.

Nej till all imperialistisk intervention!

Det är i detta sammanhang som hoten om öppen intervention från USA och Nato måste förstås. Så kallade ”röda linjer” dras, som vanligt i dessa fall, upp och kan användas som ursäkter för militär intervention. I Syriens fall handlar det om kemiska vapen och deras

användning mot befolkningen. Ingen bör givetvis lita på att den syriska regimen inte gör detta – men det är inte den verkliga frågan.

Det verkliga syftet med alla dessa scenarior är inte skyddet av den civila befolkningen utan att tillhandahålla ”humanitära skäl” för att till och med rättfärdiga en militär intervention. Kombinationen att förflytta turkiska trupper till gränsen och samtidigt utplacera tyska och amerikanska missiler (”Patrioter”), är avsedda att möjliggöra en överenskommelse om ett sådant alternativ och dess snabba genomförande.

För den syriska revolutionen skulle detta, långt ifrån att vara ett steg framåt, vara en katastrof. Varje inflytande från imperialismen måste bekämpas och avvisas.

Svag ledning och krisen för den syriska revolutionen

Detta klargör den allmänna svagheten i den syriska revolutionens ledning. I de befriade områdena har många lokala kommittéer vuxit upp för att organisera det dagliga livets förnödenheter, men deras politiska perspektiv har i allmänhet varit otydliga och vaga. Vad som är sant för dessa lokala strukturer är också sant för de som utkämpar inbördeskriget. Trots flera försök att få in den under ett enda förenat kommando, förblir ”fria syriska armén” ett mycket splittrat block av lokala kämpar, desertörer, ungdomar och ideologiskt motiverade miliser.

Detta återspeglar bristen på stora politiska partier med rötter i landet och, framför allt, bristen på ett arbetarparti som skulle kunna ge revolutionen mot Assad ett socialt perspektiv. Denna brist på stora vänster- och arbetarorganisationer är, i sin tur, den verkliga grunden för den starka ställning som ”exilpolitikerna” i oppositionen har. De är inte ett uttryck för en etablerad och väl förankrad politisk rörelse i landet utan de exploaterar det politiska vakuum som i sig är konsekvensen av årtionden med Assads diktatur.

Imperialisterna, islamisterna, de regionala makterna och deras olika anhängare försöker fylla detta vakuum. Detta gäller inte bara den politiska nivån eftersom var och en också försöker se till att ”deras” militära strukturer är bättre beväpnade än andra. Samtidigt som större delen av fria syriska arméns milis fortfarande kämpar med lätta vapen som stulits från den syriska armén eller som köpts på svarta marknaden i Libanon eller Irak, försöker Muslimska Brödraskapet och salafistiska grupper att se till att deras kämpar får tag på bättre vapen och ammunition. Detta innebär inte bara att de koncentrerar mer eldkraft i sina egna händer utan det ökar också deras prestige som de ”bästa kämparna”.

I denna situation är uppgiften för progressiva krafter till vänster i arbetarrörelsen att bygga upp sin egen politiska kraft som kan föra revolutionen framåt och kämpa för ledningen i rörelsen. Även om den syriska vänstern är svag, finns det faktiskt strukturer som de kan ingripa i med ett sådant perspektiv. Exempel på detta är ”Nationella församlingen av krafter och samordning av revolutionen” som inkluderar aktivister från Hama, Deraa och Dir Ezzor, Watankoalitionen som samlar flera militanta vänstergrupper såsom ”Samordningen av syriska kommunister”, som attraherat stöd från ungdomar, och gruppen ”Vänsterperspektiv”.

Den syriska revolutionens ursprung och karaktär

För att kunna förstå uppgifterna och möjligheterna för genuina revolutionärer i Syrien är det nödvändigt att förstå den syriska revolutionens karaktär.

Det finns många i vänstern som tror att revolutionen är en kamp som förs av ”islamister” och/eller väst mot en västfientlig regim. I extrema fall framställs Assad även som ett bålverk mot imperialism och nyliberalism, medan andra i vänstern, som har mer kontakt med verkligheten, ser den som en kamp mellan två lika reaktionära alternativ i vilken vänstern ska vara neutral.

Idén att Assads regim är ”anti-imperialistisk” är helt enkelt en myt som lätt kan avfärdas. Efter Sovjetunionens sammanbrott omorienterade sig Syrien snabbt mot USA. Man stödde kriget mot Irak och Assad anslöt sig till ”de villigas koalition” under USA:s ledning. Detta samarbete var inte på något sätt bara en ”gest”, vilket exempelvis visades i det nära samarbetet mellan CIA och syriska säkerhetstjänsten i de illegala transportererna och tortyren av påstådda ”terrorister”.

Golanhöjderna ockuperas av Israel och är den sionistiska statens ”fredligaste” gräns. Assads ”anti-sionism” uppenbarade sig för länge sedan som det den är, en tom mask för att öka hans egen legitimitet. Palestinierna i flyktinglägren i Syrien har genomskådat detta, och det är därför som de har solidariserat sig med revolutionen mot Assad. Det kurdiska folket förtrycktes också i årtionden av den syriska regimen och erkändes inte som nationell minoritet. I och med revolutionen fick kurderna ”plötsligt” detta erkännande och mer autonomi än tidigare. Endast en idiot kan tro att detta skulle visa sig vara permanent om Assad blir kvar vid makten.

Före massrörelsens framväxt var Syrien en nära allierad till Turkiet, vilket förklarar varför Turkiet under proteströrelsens första månader gav regimen ett relativt stöd. Ankara började emellertid, liksom andra allierade, dra sig bort från Assad när det stod klart att hans regim inte längre kunde räddas. För dem var detta det enda sättet att säkra deras geopolitiska intressen och samtidigt garantera att situationen inte blev ”okontrollerbar” efter Assads fall.

Omvänt gör Assads konflikt med västmakterna honom inte automatiskt till ”anti-imperialist”. För det första är han nära allierad med andra imperialister, hans överlevnad hänger nu faktiskt på hans allians med Ryssland och Kina. För det andra är innehållet i hans ”anti-imperialism” inte kamp mot imperialistisk ockupation (som i Afghanistan och Irak) utan handlar egentligen bara om att säkra den syriska bourgeoisie och deras klientstats styre. Det verkliga innehållet i hans kamp är att bevara sitt styre över arbetarklassen, bönderna, städernas fattiga och även en stor del av småbourgeoisien.

Det är därför som Assads regim har använt repressiva åtgärder som knappast har så många rivaler i sin brutalitet. Mellan 40 000 och 50 000 människor har dödats sedan massrörelsens början 2011. Omkring en halv miljon har tvingats fly som flyktingar och det antalet kommer sannolikt att öka dramatiskt. Gentemot Assads regim var det inte bara legitimt utan helt enkelt oundvikligt att rörelsen skulle gripa till vapen. Allt skulle ha varit tomt gester. Redan tidigt använde Assads trupper inte bara levande ammunition mot massdemonstrationer utan även begravningsföljen. Utan bildandet av den fria syriska armén, utan desertörerna som tog med sig sina vapen, skulle rörelsen helt enkelt vara död, den skulle ha tvingats att kapitulera utan strid.

Den sociala frågan

Att Assad reagerade så extremt brutalt var givetvis inte bara ett uttryck för hans egen skrupulösa karaktär. Mubaraks och Ben Alis fall hade klargjort för honom och hans ledande organ att varje ”reformprocess” kunde innebära slutet för dem. Till skillnad från en del av sina vänner stod det kanske alltid klart för Assad att den stora massan av befolkningen brutalt måste hållas nere med en enorm statsapparat som består av armén, paramilitära styrkor och säkerhetstjänsten, allt som allt omkring en halv miljon stark i ett land med en befolkning på 20 miljoner. Han var alltför medveten om hur den sociala situationen i Syrien hade blivit sämre av ett årtiondes nyliberalism.

Mellan 2000 och 2010, med andra ord före revolutionens början, ökade den andel av befolkningen som lever under fattigdomsstrecket från 11 till 33 procent, dvs. omkring 7 miljoner! Arbetslösheten låg mellan 20 och 25 procent och för de under 25 år så högt som 55 procent. Redan 2007 betraktades 2 miljoner människor, ungefär 10 procent av befolkningen,

som ”speciellt fattiga”, vilket innebar att de inte hade tillräckligt med inkomster för att köpa tillräckligt med mat. Befolkningen på landsbygden, som utgör 62 procent, drabbades speciellt hårt.

Detta var den ”sociala” sidan av den nyliberala politik vilken regimen anhängare, den statliga byråkratin och bourgeoisien i huvudstaden gjorde stora vinster på. Från maj 2006 förekom det upprepade protester av arbetare, ungdomar och sluminvånare. Att revolutionen har starka rötter i den sunnimuslimska befolkningen förklaras därför inte så mycket av religiösa som av sociala förhållanden, även om regimen försöker förvanska inbördeskriget till ett religiöst krig.

Det är där som den syriska revolutionens verkliga rötter kan återfinnas, och även dess lösning. Det som började som en demokratisk revolution, som en kamp för frihet och demokratiska rättigheter, hade inte bara sitt ursprung i despotiskt förtryck utan också i exploatering och utarmning av arbetarklassen, bönderna och faktiskt också delar av städernas småbourgeoisie.

Det är därför som den syriska revolutionen bara kan uppnå sina verkliga mål om den växer över i en socialistisk revolution och arbetarklassen blir den ledande kraften i kampen mot Assad. Endast byggandet av en arbetar- och bonderegering, som helt och fullt kan utplåna den syriska staten och den repressiva apparaten, som regimen är baserad på, och ersätta den med arbetar-, bonde- och soldatråd och en väpnad milis som är underordnad råden, kan skapa de politiska förutsättningarna för landets reorganisering. Med en sådan regim skulle inte bara massorna befrias från politiskt förtryck utan också de nationella minoriteterna, framför allt kurderna, kan uppnå sin rätt till självbestämmande inklusive avskiljande och bildandet av en oberoende stat.

Endast en arbetar- och bonderegering kan lägga grunden för en förbättring av massornas sociala ställning genom expropriering utan compensation till kapitalisterna, imperialistiska investerare och storgodsägarna, en revolutionär jordreform och bygget av en demokratisk planekonomi för att reorganisera den syriska ekonomin. En sådan regering skulle samtidigt ge stöd till all kamp för makt mot imperialismen, de reaktionära regimerna i regionen och sionismen och på så sätt föra kampen för byggandet av Mellanösterns Förenade Socialistiska Stater framåt.

Arne Johansson: Vändpunkt i Syriens inbördeskrig?

Ur *Offensiv* 20/12 2012

USA, EU:s stormakter och representanter för mer än 130 regeringar har erkänt den nybildade oppositionsalliansen i Syrien, *Den nationella koalitionen av syriska revolutionärer och oppositionstyrkor* (SNC). Denna anses nu med Obamas ord vara de enda legitima och ”tillräckligt inkluderande, reflekterande och representativa” ombuden för Syriens folk.

Erkännandet, som gjordes offentligt på ett stort möte med ”Syriens vänner” i Marockos huvudstad Marrakesh den 12 december, visar att västmakterna nu är beredda att trappa upp sina politiska, ekonomiska och militära insatser för ett så kontrollerat och västvänligt regimskifte i Syrien som möjligt. Och då räcker inte längre det indirekta stöd som länge har slussats via USA:s allierade i regionen, framförallt Turkiet, Saudiarabien och Qatar.

USA:s samtidiga terroriststämpling av den väpnade oppositionens mest militärt effektiva, välutrustade och fruktade salafistiska milis, al-Nusrafronten, har fått mindre uppmärksamhet.¹⁸ Men att detta beslut möttes av offentliga protester från SNC:s ledare är samtidigt en finger-

¹⁸ Om Nusrafronten, se [Jihadister i Syrien](#)

visning om hur styrkeförhållandena inom den väpnade oppositionen har muterat i sekteristisk riktning.

Att mer än 100 oppositionsgrupper inne i Syrien demonstrerade mot terroriststämplingen bakom slagordet ”vi är alla al-Nusra”, sänder också kalla kårar längs ryggraden hos Syriens alla etniska eller religiösa minoriteter för vad som kan hota från dem som vill göra Syrien till en sunniislamistisk stat efter regimens fall.

Västmakternas erkännande av SNC sammanfaller med en alltmer pressad militär situation för den syriska al-Assadregimen, som på några få dagar har förlorat två militärbaser i utkanten till landets största stad Aleppo. Men även om till exempel Natochefen Anders Fogh Rasmussen hävdar att al-Assadregimen nu är på fallrepet och till och med Rysslands biträdande utrikesminister Bogdanov har medgett att en seger för oppositionen ”inte kan uteslutas”, kan den blodiga döds kampen av flera skäl bli mycket utdragen.

USA:s, Tysklands och Nederländernas beslut att placera ut sex batterier av Patriotmissiler längs den turkiska gränsen mot Syrien – tillsammans med 400 soldater från USA, 400 från Tyskland och 360 från Nederländerna – understryker allvaret i upptrappningen. Allt fler krigsfartyg placeras också utanför Syriens kust.

Än så länge försäkras det att den militära uppladdningen ska ske ”i defensivt syfte”, parat med en varning till Assadregimen om att inte använda de kemiska stridsmedel den påstås inneha. Trots att det politiska klimatet i USA knappast stödjer en insats av reguljära marktrupper mot regimen inne i Syrien som i Irak eller Afghanistan, eller ens i första taget en flygvapeninsats som mot Libyen, rycker någon form av militärt ingripande allt närmare.

Än så länge avvisas även en militärt skyddad ”humanitär korridor” till rebellkontrollerade områden – även om den brittiske premiärministern Cameron hävdar att budskapet till Assad ska vara att ”inget är uteslutet”.

Utplacering av Natotrupper vid den syriska gränsen tjänar flera syften. Ett är säkert att begränsa den reella risken för att det syriska inbördeskriget spiller över till Turkiet, Libanon och andra grannstater. Samtidigt underlättas möjligheterna till intima förbindelser med den militära kommandocentral som SNC bygger upp i turkiska Antalya, liksom möjligheterna att infiltrera och försöka kontrollera Syriens rebeller – i första hand med rådgivare, spioner och hemliga specialförband. Det säger sig självt att detta också kan underlätta en senare direkt intervention i Syrien om detta bedöms som nödvändigt av USA.

Västmakterna vill ha en så snabb regimförändring som möjligt i Syrien. Samtidigt har de goda skäl att oroa sig för det islamistiska monster de själva har släppt ut ur flaskan, vilket kan bädda för årtal av inre stridigheter, destabilisering av hela Mellanöstern och en ny massflykt av kristna och shiamuslimska alawiter.

Patrick Cockburn berättar i *The Independent* om en av de hittills mest fasansfulla videofilmer ”som varenda syrier sett”, där två tillfångatagna officerare ur den alawitiska minoriteten halsuggs av syriska rebeller. Värst av allt är att den visar hur en 12-13-årig pojke förmås att skära huvudet av en medelålders man.

Även om al-Assadregimens bombardemang av hus och stadsdelar som infiltrerats av det väpnade motståndet än så länge är ansvarigt för den överväldigande andelen av civilbefolkningens lidande, död och förstörelse, bekräftas regimens ursäkt allt oftare av rebellernas egna övergrepp.

Enligt den kristna hemsidan Agenzia Fides rapporterar en ung kristen som hittills har identifierat sig med oppositionen om fasansfulla scener när miliser ur den Fria syriska armén angrep kurdiska posterings vid Ras al-Ein och intog staden ”som erövrare, inte befriare”.

”Vem gav milisen order om att döda på basis av religiös tillhörighet?”, frågar han sig.

Värst drabbades enligt rapporten de kristna som omedelbart drevs bort ifrån sina hem: ”Kurder, araber och kristna, mer än 70 000 personer, flydde, de flesta till Hassake. Inom – några få timmar blev staden en spökstad. Alawiterna drabbades värst, de dödades bara för att de var alawiter. Ett av offren var en skollärare, som älskade staden så mycket och under många år undervisat alla familjers barn. Några milismän fann, fångade och dödade honom framför hans fru och barn, som kidnappades”.

Den assyriska demokratiska organisationen ADO uppmanar också SNC att ”ingripa kraftfullt för att minska den växande spänningen mellan araber och kurder i Mesopotamien, som har en negativ inverkan på fred och enighet inom den sociala strukturen”.

Inget eller mycket litet av allt detta speglas av svenska media, som i vanlig stil ger en glättat förenklad bild av den syriska katastrofen. Men inte ens några av det väpnade upprorets mest okritiska anhängare inom den svenska vänstern, som tyvärr i de socialistiska veteranerna Kildén & Åsmans blogg, kan längre blunda för den tilltagande våldsmakten från Syriens heliga krigare, vars tillväxt de skyller på USA:s och västmakternas senfärdighet i att beväpna mer moderata grupperingar!

Men utan en oberoende arbetarklassrörelse i stil med Tunisiens och Egyptens var denna sekteristiska mutation av en ursprungligen genuin, men idag till stor del tystad och skingrad massrörelse mot diktaturen dessvärre en logisk följd av ett utdraget inbördeskrig, som framförallt har sponsrats av några av planetens mest reaktionära och minst demokratiska krafter i Saudiarabien och Qatar, och bakom dem av imperialismen.

Samtidigt förskönas al-Nusra-jihadismens tillväxt av K&Å med argumentet att de mer lockar till sig syriska ungdomar för att de har bättre vapen och militär slagkraft än andra miliser än av religiös övertygelse. Trots de erkänt blodiga erfarenheter och metoder som al-Nusras veteraner har tagit med sig från kriget i Irak efter USA:s invasion 2003, går K&Å också i god för att de har sina rötter i Syrien och inte omfattar al-Qaidas globala jihad mot de otrogna världen över. Trots att K&Å hela tiden har vädjat om mer militär hjälp från västimperialismen kritiserar de nu precis som SNC:s ledning USA:s terroriststämpling av al-Nusra som ”kontraproduktiv”!

Säg det till de 30 procent syriska kurder, alawiter och kristna som i bästa fall kan hoppas på att överleva som andra klassens medborgare i en islamistisk sunnistat. Väldigt lite uppmärksamhet ges också till de kurdiska ansträngningarna att befästa kontrollen över sina egna områden och vägra underkasta sig såväl Assadregimen som den Fria syriska arméns diverse miliser.

– De mest militanta inom oppositionen har inte precis någon politisk dagordning för vad som ska hända efter Assads fall, och ju mer detta drar ut på tiden, desto mer sekteristisk blir situationen, kommenterar också den tidigare Syrienambassadören Viola Furubjelke.

Även om regimen är pressad finns det i dagsläget inte mycket som talar för att den spricker eller imploderar, då den styrande alawitiska eliten inte ser någon annan utväg än att slåss för livet till det bittra slutet. Av samma skäl talar mycket för en katastrofal vinter, präglad av ett utdraget och desperat ställningskrig där olika religiösa och etniska grupper fördrivs eller flyr till egna, skyddade enklaver, eller i allt större flyktingströmmar ut ur landet.

Att regimen är trängd betyder inte att miliserna i den Fria syriska armén allmänt uppfattas som några befriare som det är värt att dö för. Som till och med den qatariska nyhetsbyrån al-Jazeera rapporterar skyller också många i till exempel Aleppo regimens övervåld på de rebeller som befäster sig i de bostadsområden där de kan ta sig in.

– **Vårt land förstörs.** Om det här är revolutionen vill jag inte ha den. Jag betonar att jag inte stödjer regimen, för den brukade förtrycka oss. Men nu förtrycks vi hundra gånger mer, citeras en grönsakshandlare från Aleppo.

Klassmedvetna marxister och socialister kan inte stödja någon av sidorna i detta reaktionära krig, vare sig den dödsdömda Assadregimen eller de miliser som anförts av religiösa extremister eller som annars underordnar sig västimperialismens eller de reaktionära arabstaternas försök att koppla ett grepp över Syriens rebeller.

Uppgiften måste vara att bygga allianser till ömsesidigt skydd och försörjning av alla hotade bostadsområden och alla som vägrar att dras in i detta sekteristiska inbördeskrig, över alla religiösa och etniska gränser.

Utifrån detta kommer förr eller senare Syriens arbetare, demokratiaktivister och ungdomar att påbörja bygget av en ny socialistisk rörelse som hämtar inspiration från till exempel Tuniens och Egyptens kämpande arbetare och som står fri gentemot reaktionära regimer, religiös fundamentalism och imperialism.